

RADIONICA ZA LAG-ove: Provedba LRS LAG 2023.-2027. (nabava, provedba aktivnosti, isplata) i pripreme za razdoblje 2028. - 2034.

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Rabac, 18.-20.5.2025.

Europska unija

SUFINANCIRANO
SREDSTVIMA
EUROPSKE UNIJE
MJERA TEHNIČKA POMOĆ

SP ZPP
STRATEŠKI PLAN
ZAJEDNIČKE
POLJOPRIVREDNE
POLITIKE 2023. - 2027.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo poljoprivrede,
šumarstva i ribarstva

Sadržaj prezentacije

- Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.
- Postupak nabave u provedbi projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027. (postupci nabave, limiti, sukob interesa)
- Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027. (provedba projekata uključujući promjenu projekta, praćenje projekata s naglaskom na pokazatelje rezultata, ex-post razdoblje)
- Isplata sredstava za odabrane projekte na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027. (predujam, isplata u ratama, isplata u fiksnom iznosu)
- Dodana vrijednost (socijalni kapital) u LEADER-u
- LEADER u razdoblju nakon 2027.
- Zaključci i koraci koji slijede

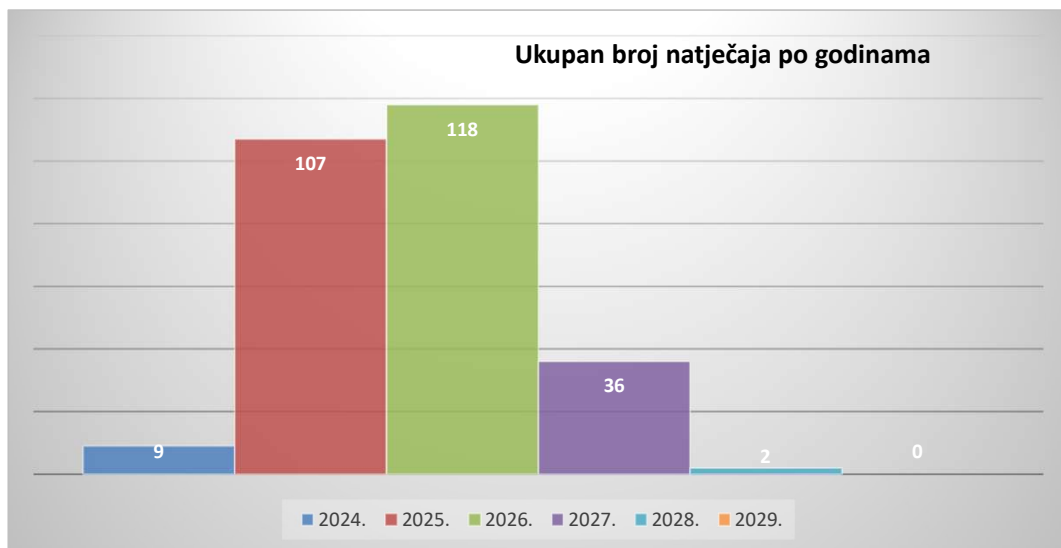
Provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027. (stanje i pogreške)

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

- LAG-ovi su ukupno planirali 272 LAG natječaja u programskom razdoblju 2023.-2027.,
- Broj planiranih LAG natječaja po godinama (svibanj 2026.):

Godina	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
Broj LAG natječaja	9	107	118	36	2	0

Podaci su na dan 12.5.2026.

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

- Do sada je **56 LAG-ova objavilo 124 LAG natječaja** u ukupnoj vrijednosti od **59.896.312,29 EUR (77,59 %** u odnosu na ukupni iznos za provedbu projekata u intervenciji 77.06.)
- 2024. - 4 LAG natječaja, 2025. – 87 LAG natječaja, 2026. - 33 LAG natječaj
- 20 LAG-ova je objavilo 1 LAG natječaj
- 13 LAG-ova je objavilo 2 LAG natječaja (Bosutski niz, Karašica, Marinianis, Mentorides, Neretva, Papuk, Podravina, Posavina, Središnja Istra, Terra Liburna, Una, Vinodol, Zapadna Slavonija)
- 16 LAG-ova je objavilo 3 LAG natječaja (Adrion, Barun Trenk, Bilogora – Papuk, Dubrovačka traversa, Frankopan, Izvor, Krka, Laura, More 249, Mura-Drava, Prigorje – Zagorje, Sjeverna Bilogora, Vallis Colapis, Vuka-Dunav, Zagorje – Sutla, Zeleni Bregi)
- 5 LAG-a su objavili 4 LAG natječaja (Baranja, Sava, Zeleni trokut, Zrinska gora-Turopolje, Cetinska krajina)
- 2 LAG-a su objavila 5 LAG natječaja (Međimurski doli i bregi, Moslavina)

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

- **34 LAG je objavio LAG natječaje s ukupno više od 1 mil. EUR** - (Adrion, Baranja, Barun trenk, Bosutski niz, Cetinska krajina, Dubrovačka traversa, Frankopan, Istočna Istra, Izvor, Južna Istra, Karašica, Krka, Laura, Marinianis, Međimurski doli i bregi, Mentorides, More 249, Moslavina, Mura-Drava, Neretva, Podravina, Posavina, Prigorje-Zagorje, Sava, Sjeverna Bilogora, Središnja Istra, Srijem, Una, Vallis Colapis, Vinodol, Vuka-Dunav, Zagorje-Sutla, Zeleni Bregi, Zeleni trokut).
- **483.034,78 EUR** je prosječna alokacija po objavljenom LAG natječaju

Podaci su na dan 12.5.2026.

- Nakon završenog postupka odabira projekata, do sada je **38 LAG-a učitalo u AGRONET ukupno 658 projekata iz 51 LAG natječaja** u vrijednosti od **24.797.425,76 EUR (32,12%** u odnosu na ukupni iznos za provedbu projekata u intervenciji 77.06.)
- Razdoblje **od završetka roka za podnošenje ZPP na LAG natječaj do učitavanja projekata u AGRONET** prosječno iznosi **192 dana** (raspon od 72 dana do 340 dan), od čega je u 28 LAG natječaja bilo ispod prosjeka od 192 dana

Podaci su na dan 12.5.2026.

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

- Odbijen ZP2 (Odluka o odbijanju projekta) – 10 projekata (330.504,40 EUR)
- Odobren (Odluka o dodjeli sredstava) – 382 projekta (15.997.887,61 EUR)
- Odustajanje (odustao od projekta) - 7 projekata (292.391,71 EUR)
- Ukupno isplaćeno – 991.881,17 EUR (za 28 projekata)

Podaci su na dan 12.5.2026.

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

Izmjene LRS

- Ukupno do sada je bilo 80 složenih izmjena LRS (putem Zahtjeva za promjenu, APPRRR donosi akt, max 1 x godišnje)
- Do sada je 50 LAG-ova napravilo složene izmjene LRS (22 LAG-a 1 složena izmjena, 26 LAG-ova 2 složene izmjene, 2 LAG-a 3 složene izmjene)
- Većina LAG-ova je imala pojašnjenje/dopunu/ispravak tijekom procesa ocjenjivanja izmjena LRS - prije učitavanja u AGRONET potrebna završna provjera ispravnosti podataka od strane LAG-ova
- Ukupno do sada je bilo 13 jednostavnih izmjena LRS (putem e-maila na kontakt leader@mps.hr ; ne donosi se akt, nije ograničen broj godišnje; u kopiju leader.projekti@apprrr.hr)

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

Pogreške tijekom provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

- izmjena ustupljenog predloška LAG natječaja i kontrolnog mehanizma kada su u pitanju temeljni uvjeti prihvatljivosti korisnika i projekta (primjerice izmjena uvjeta za razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti na način da je prihvatljivo uvođenje nove nepoljoprivredne djelatnosti)
- dokaz pravnog interesa → u LAG intervenciji za poljoprivredu LAG brisao da se temeljem člana OPG-a može dokazati pravni interes
- u LAG natječaju prihvatljivo održavanje, dok izostavljena dokumentacija iz područja gradnje (u Prilogu I. izostavljena dokumentacija iz područja gradnje; LAG odobrio projekt rekonstrukcije koji nije prihvatljiv u LAG natječaju)
- u LAG intervenciji namijenjenoj razvoju nepoljoprivrednih djelatnosti, LAG naveo da Izjava o veličini poduzeća nije obvezujući dokumenti

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

Pogreške tijekom provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

- **nejasni, nedovoljno pojašnjeni i nelogični kriteriji odabira** → izostanak jasnih uputa korisnicima temeljem koje dokumentacije ili iz kojeg izvora se kriteriji odabira vrednuju → izostanak jasnih kontrolnih pitanja
- ako se bodovi dokazuju prilikom konačne isplate ili u ex-post razdoblju, pojašnjenja moraju na kvalitetniji način biti obrazložena, kao i dokumentacija s kojom se dokazuje

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

Pogreške tijekom provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

- Primjeri:

KRITERIJ BR. 7. Upisnici i doprinosi		MAX BROJ BODOVA	ZATRAŽE NI BROJ BODOVA
<i>Pojašnjenje: Korisnik odabire samo jednu od ponuđenih kategorija</i>		5	
7.1	Nositelj projekta fizička osoba – nositelj poljoprivrednog gospodarstva plaća doprinose za zdravstveno i mirovinsko osiguranje i upisan je u RPO po osnovi poljoprivrede najmanje godinu dana prije dana podnošenja prijave projekta	5	
7.2	Nositelj projekta fizička osoba-nositelj OPG-a/vlasnik obrta plaća doprinose za zdravstveno i mirovinsko osiguranje	2	

- LAG nije naveo pojašnjenje kriterija, odnosno iz kojeg dokumenta se dokazuje navedeni kriterij odabira:
 - *dokaz da je korisnik upisan u RPO najmanje godinu dana prije podnošenja prijave je Potvrda Porezne uprave o upisu u RPO s naznakom po kojoj osnovi*
 - *dokaz plaćanja doprinosa po osnovi poljoprivrede → Potvrda HZMO*
- Nije navedeno ako je korisnik pravna osoba, već bodovi samo mogu ostvariti fizičke osobe → diskriminacija

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

Pogreške tijekom provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

- Iz kojeg odgovarajućeg upisnika se provjerava (upisnik poljoprivrednika/upisnik OPG-a ili kada je obrt upisan u obrtni registar)

KRITERIJ BR. 6. Dužina poslovanja		MAX BROJ BODOVA	ZATRAŽE NI BROJ BODOVA
<i>Pojašnjenje: Korisnik odabire samo jednu od ponuđenih kategorija</i>		5	
<i>Dokazuje se uvidom u odgovarajući upisnik.</i>			
6.1	Korisnik posluje duže od 5 godina	5	
6.2	Korisnik posluje duže od 1 godine	2	

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

Pogreške tijekom provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

- Nije navedeno mora li se ulaganje odnositi na prioritetni sektor ulaganja, i koje su to aktivnosti/troškovi povezana s predmetnim sektorom

KRITERIJ BR. 1. Sektor ulaganja		MAX BROJ BODOVA 15	ZATRAŽENI BROJ BODOVA
NAPOMENA: Kako bi Korisnik ostvario bodove najmanje 50% poljoprivrednih resursa iz izračuna ekonomske veličine mora se odnositi na prioritetni sektor.			
Dokumentacija: Potvrda o ekonomskoj veličini poljoprivrednog gospodarstva			
1.1	Stočarstvo	15	
1.2	Voće i povrće	10	
1.3	Ratarstvo	2	

*Objašnjenje:
Obrazložite zašto ste odabrali specifičnu kategoriju*

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

Pogreške tijekom provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

PARTNERSKI PROJEKTI

- po osnovi partnerskih projekata LAG dodjeljivao bodove u LAG intervencijama namijenjenim poljoprivredi/preradi/diversifikaciji
- izrazito pogodno za umjetno stvaranje uvjeta
- na koji način je LAG utvrdio zajednički interes u tome projektu
- na koji način je LAG dokazao da se takav projekt ne može provesti samostalno
- preporuka je ne propisivati pogodnosti po osnovi partnerskih projekata u LAG intervencijama namijenjenim poljoprivredi/preradi/diversifikaciji, Ili ako se propisuju postrožiti uvjete partnerstva

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

Pogreške tijekom provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

OSTALO

- LAG ne traži od APPRRR izvještaje o povezanosti, već provjeru je li korisnik spada u MSP radi bez dostavljenih izvještaja → jasno propisano da se u KL da se šalje
- projektant se u izjavi poziva na čl. 4. st. 2. Pravilnika o jednostavnim i drugim građevinama i radovima koji zahtijeva izradu glavnog projekta, no LAG odobrava projekt bez da je putem Zahtjeva za D/O tražio glavni projekt
- Dokazi postojeće građevine ne sadrže oznaku pravomoćnosti/izvršnosti

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

Pogreške tijekom provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

TEMELJNA NAČELA POSTUPKA ODABIRA – čl. 76. Pravilnika

- ✓ načelo jednakog postupanja prema svim korisnicima i prema svim uključenim stranama
- ✓ načelo zabrane svake diskriminacije
- ✓ **načelo transparentnosti**
- ✓ načelo zaštite osobnih podataka
- ✓ načelo razmjernosti
- ✓ **načelo sprječavanja sukoba interesa**
- ✓ načelo povjerljivosti

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

Pogreške tijekom provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

- čl. 33. st. 3. točka b) Uredbe (EU) br. 2021/1060, zadaća LAG-a (međuostalim) je:
 - ✓ izrađivanje **nediskriminirajućeg i transparentnog postupka odabira i kriterija za odabir** kojima se **izbjegavaju sukobi interesa** i osigurava da nijedna interesna skupina zasebno ne kontrolira odluke o odabiru

SPRJEČAVANJE SUKOBA INTERESA

- LAG je obvezan spriječiti pojavu svakog potencijalnog ili stvarnog sukoba interesa
- nužno za povjerenje lokalne zajednice u rad LAG

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

Pogreške tijekom provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

- ima bilo kakav **izravni ili neizravni osobni interes zbog obiteljskog, emotivnog, ekonomskog, političkog ili nacionalnog razloga**
- sukob interesa se primjenjuje na sve osobe u postupku odabira projekata, obratiti pozornost na ocjenjivače
- Primjeri sukoba interesa:
 - ✓ općinski vijećnik je predstavnik OPG-a u tijelima LAG-a, dok istovremeno glasuje za općinu u kojoj je vijećnik
 - ✓ član UO LAG-a glasuje za projekt projektnog partnera na LAG natječaju u kojem je on ovlaštena osoba → odredbe o sukobu interesa primjenjive i na projektnog partnera, ne samo glavnog partnera

Stanje provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

Pogreške tijekom provedbe LAG natječaja u razdoblju 2023.-2027.

- ✓ predstavnik JLS (načelnik) glasuje za projekt općinskog vijećnika (OPG), iako su na istoj listi izabrani u općinsko vijeće i/ili članovi iste političke stranke

An aerial photograph of a rural landscape. In the foreground, there are several large, rectangular vineyards with rows of grapevines. A dirt road winds through the vineyards. In the middle ground, there is a small village with several buildings, including a prominent white house. The background shows rolling hills covered in dense green forest. The sky is clear and blue.

Postupak nabave u provedbi projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027. (postupci nabave, limiti, sukob interesa)

Postupak nabave u provedbi projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

TEMELJNA PODJELA POSTUPAKA NABAVE – BITNO!!!

**KORISNIK/PROJEKTNI PARTNER JE
OBVEZNIK PRIMJENE ZAKONA KOJI
UREĐUJE POSTUPAK JAVNE NABAVE-ZJN?**

DA

**(OBVEZNIK JAVNE NABAVE-
JAVNI NARUČITELJ-OJN)**

NE

**(NEOBVEZNIK JAVNE NABAVE-
NOJN)**

Postupak nabave u provedbi projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

OBVEZNICI JAVNE NABAVE (OJN) – PODJELA POSTUPAKA

1. IZNAD PRAGOVA PROPISANIH ZJN → EOJN RH (DA)

- provodi se prema Zakonu o javnoj nabavi → EOJN RH
- obvezna dokumentacija je navedena u Prilogu 2. Obvezna dokumentacija prilikom podnošenja zahtjeva za isplatu/zahtjeva za isplatu predujma – DIO ČETVRTI
- Limiti iz Priloga 5 NISU primjenjivi

2. OD 7.500,00 EUR (bez PDV), A ISPOD PRAGOVA PROPSIANIH ZJN→ EOJN RH (DA)

- provodi se prema Prilogu 2 Pravilnika za provedbu LRS – Pravila za Pravila za provođenje postupka jednostavne nabave
- obvezna dokumentacija je navedena u Prilogu 2. Obvezna dokumentacija prilikom podnošenja zahtjeva za isplatu/zahtjeva za isplatu predujma – 4. DIO
- Limiti iz Priloga 5 NISU primjenjivi

3. ISPOD 7.499,99 (bez PDV-a) → EOJN RH (NE)

- direktno se nabavlja od izvođača/dobavljača, bez obveze provođenje postupka nabave putem EOJN RH
- Limiti iz Priloga 5 JESU primjenjivi

Postupak nabave u provedbi projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

NEOBVEZNICI JAVNE NABAVE (NOJN) – PODJELA POSTUPAKA

1.

TROŠAK SE NALAZI NA POPISU LIMITA → EONA (NE)

- ne provodi se postupak nabave putem Elektroničkog oglasnika nabave Agencije za plaćanja (EONA), neovisno o iznosu tog troška
- direktno se nabavlja od dobavljača/izvođača
- primjenjuju se limiti iz Priloga 5

2.

TROŠAK SE NE NALAZI NA POPISU LIMITA, I VEĆI JE OD 7.500,00 EUR (bez PDV-a) → EONA (DA)

- obvezno provođenje postupka nabave putem Elektroničkog oglasnika nabave Agencije za plaćanja (EONA) sukladno Prilogu 1 Pravilnika za provedbu LRS
- Limiti iz Priloga 5 NISU primjenjivi
- mogućnost primjene financijske korekcije

3.

TROŠAK SE NE NALAZI NA POPISU LIMITA, I NIŽI JE OD 7.499,99 EUR (bez PDV-a) → EONA (NE)

- ne provodi se nabava putem Elektroničkog oglasnika nabave Agencije za plaćanja (EONA)
- direktno se nabavlja od izvođača/dobavljača

Postupak nabave u provedbi projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

KADA PROVODITI NABAVU?

- Postupci nabave mogu započeti nakon objave LAG natječaja, ali ne smiju biti zaključeni prije podnošenja zahtjeva za potporu na LAG natječaj → **KORISNICI PRILIKOM PRIJAVE NA LAG NATJEČAJ NE SMIJU ZAVRŠITI POSTUPAK NABAVE, OSIM IZNIMNO U TOČKI 3. (RAZLIKA U ODNOSU NA POJEDINE DRUGE INTERVENCIJE SP ZPP)**
- Pod zaključenim postupkom nabave SMATRA se zakonski obvezujuća obveza za naručivanje usluga ili bilo koja druga obveza koja takvu radnju čini neopozivom (kao što je potpis ugovora, izdavanje narudžbenice, izvršnost odluke o odabiru u postupcima javne nabave)
- IZNIMNO, kupnja zemljišta i objekta, opći troškovi u svrhu pripreme i provedbe projekta mogu biti zaključeni prije podnošenja zahtjeva za potporu na LAG natječaj, ali ne prije 1. siječnja 2023. godine

Postupak nabave u provedbi projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

PRAVNA PRIMJENA

- na korisnika se u postupku provedbe projekta (od donošenja Odluke o dodjeli sredstava do podnošenja konačnog zahtjeva za isplatu) **primjenjuju pravila koja su važeća u trenutku početka postupka nabave** (OBAVEZNO provjeriti datum verzije priloga na mrežnoj stranici Agencije za plaćanja)
- Dokumentacija vezana za postupak nabave propisana je Prilogom 2 Zahtjeva za isplatu → javno objavljena na kartici „Intervencije za ruralni razvoj“, Intervencija „**77.06. Suradnja-Potpورا LEADER (CLLD) pristupu**“, podkartica „**Provedba LAG intervencija unutar lokalne razvojne strategije**“, u mapi „**DOKUMENTACIJA ZA PROVEDBU LRS**“
- Prilog 1 Pravilnika (Pravila za EONA-u) i Prilog 2 Pravilnika (Pravila za jednostavnu nabavu)
- Korekcije propisane Prilogom 3 Pravilnika (tablica 1. – EONA; tablica 2. – OJN)

Postupak nabave u provedbi projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

LIMITI

- Limiti su objavljeni na mrežnoj stranici Agencije za plaćanja na kartici „Intervencije za ruralni razvoj“, Intervencija „77.06. Suradnja-Potpoma LEADER (CLLD) pristupu“, podkartica „Provedba LAG intervencija unutar lokalne razvojne strategije“, u mapi „DOKUMENTACIJA ZA PROVEDBU LRS → **zadnja verzija je od 7. siječnja 2026.**
- Datum primjene odgovara datumu verzije limita. Korisnik može koristiti limite u svrhu pripreme projekta na LAG natječaj, no na korisnika se primjenjuju oni limiti koji vrijede u trenutku početka postupka nabave radova, robe i usluga

Postupak nabave u provedbi projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

LIMITI

- korisnici (NOJN) prije nabave radova, robe i usluga obavezno trebaju provjeriti je li im se predmet nabave/trošak nalazi na Popisu limita, uzimajući u obzir tehničku specifikaciju
- u slučaju da se trošak ne nalazi na limitima, a istovremeno je taj trošak iznad 7.500,00 eur (bez PDV-a), te za taj trošak nije proveden postupak nabave putem EONA-e, taj se trošak smatra **neprihvatljivim**
- u slučaju da se nalazi na Popisu limita, a unatoč tome je proveden postupak nabave putem EONA-e, taj trošak je **prihvatljiv**, ali prema Opciji 1 ili Opciji 2 u nastavku

Postupak nabave u provedbi projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

LIMITI

- **OPCIJA 1.**- Ako se nakon završetka usporedbe prijavljenih troškova u fazi administrativne kontrole zahtjeva za isplatu u Agenciji za plaćanja, utvrdi da je iznos prihvatljivih troškova iz dostavljenih računa ili ugovora ili drugog knjigovodstvenog dokumenta jednake dokazne vrijednosti **VIŠI od propisanih limita** iz grupe 1 i grupe 2 Priloga 5-LIMITI, kao iznos prihvatljiv za sufinanciranje **odobrava se limit za tu vrstu prijavljenog prihvatljivog troška** iz grupe 1 i grupe 2 Priloga-5 LIMITI
- **OPCIJA 2.** - Ako se nakon završetka usporedbe prijavljenih troškova u fazi administrativne kontrole zahtjeva za isplatu u Agenciji za plaćanja, utvrdi da je iznos prihvatljivih troškova iz dostavljenih računa ili ugovora ili drugog knjigovodstvenog dokumenta jednake dokazne vrijednosti **NIŽI od propisanih limita** iz grupe 1 i grupe 2 ovog Priloga 5-LIMITI, kao iznos prihvatljiv za sufinanciranje **odobrava se niži iznos iz dostavljenih računa ili ugovora ili drugog knjigovodstvenog dokumenta jednake dokazne vrijednosti**

Postupak nabave u provedbi projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

SUKOB INTERESA (NOJN)

- Čl. 13. st. 1. Pravilnika o provedbi LRS - Uvjeti prihvatljivosti troškova:
 - i) ne smije biti utvrđen sukob interesa između korisnika i gospodarskog subjekta (ponuditelja)*
- **OBAVEZNO ISPUNITI OBRAZAC 2.a IZJAVA O NEPOSTOJANJU SUKOBA INTERESA ZA NEOBVEZNIKE ZAKONA O JAVNOJ NABAVI (NOJN) – BITNO!**
- Odredbe oko sukoba interesa (NOJN) propisane člankom 56. Pravilnika

Postupak nabave u provedbi projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

SUKOB INTERESA (NOJN)

- Trošak predmeta nabave koji je obuhvaćen postojanjem sukoba interesa iz čl. 56. st. 3. točke a) do c) **niti u kojem slučaju** ne može biti prihvatljiv za sufinanciranje
- Trošak predmeta nabave koji je obuhvaćen postojanjem sukoba interesa iz čl. 56. st. 3. točke d) i e) može biti prihvatljiv za sufinanciranje u sljedećim slučajevima:
 1. korisnik mora dokazati da je osigurao jednak pristup i sudjelovanje na tržištu svim ponuditeljima s jasno definiranim i dostupnim podacima o postupku nabave, da je osigurao objektivan i nepristran tretman svih ponuditelja prilikom pregleda i ocjena ponuda te poštivao sva načela provođenja postupka nabave kako bi spriječio situacije u kojima odabir ponuditelja upućuje na izravni ili neizravni, financijski ili nefinancijski interes koji proizlazi iz osobnih, obiteljskih ili profesionalnih veza između korisnika i ponuditelja

Postupak nabave u provedbi projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

SUKOB INTERESA (NOJN)

2. korisnik mora dokazati da je unatoč poduzetim svim potrebnim mjerama za sprečavanje i izbjegavanje slučajeva koje dovode do sukoba interesa odabrano poduzeće jedino koje može isporučiti robu, radove ili usluge zbog tehničkih razloga ili razloga postojanja isključivih prava na predmetu koji se nabavlja

An aerial photograph of a rural landscape. In the foreground, there are several rows of green vineyards. A dirt road winds through the fields. In the middle ground, a small village with several buildings is visible, surrounded by trees. The background consists of rolling hills covered in dense green forest. A semi-transparent white banner with rounded corners is overlaid across the middle of the image, containing text in green.

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

ROK ZA ZAVRŠETAK PROJEKTA

- razdoblje projekta započinje donošenjem Odluke o dodjeli sredstava, a završava podnošenjem konačnog zahtjeva za isplatu
- **rok za završetak provedbe projekta je dvije godine od dana donošenja Odluke o dodjeli sredstava, ali ne kasnije od 30. lipnja 2029. godine**

PROMJENE U PROJEKTU (DOPUŠTENI BROJ PROMJENA)

- nakon donošenja Odluke o dodjeli sredstava, korisnik je dužan podnijeti zahtjev za promjenu i tražiti od Agencije za plaćanja odobrenje svih promjena koje se odnose na odobreni projekt (tijekom provedbe projekta korisnik može podnijeti najviše tri (3) zahtjeva za promjenu)

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

Zahtjev za promjenu - KADA PRIJAVITI?

- zahtjev za promjenu prijavljuje se **OBAVEZNO** u sljedećim slučajevima:
 1. izmjena i/ili dopuna građevinske dozvole
 2. izmjena i/ili dopuna glavnog projekta
 3. promjena odobrenih projektnih aktivnosti pod uvjetom da nisu započete, osim ako je riječ o projektnoj aktivnosti koja se sastoji od ulaganja
 4. promjena ostvarenja pokazatelja (rezultata) projekta
 5. promjena lokacije ulaganja
 6. promjena projektnih partnera u partnerskim projektima

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

Zahtjev za promjenu - KADA NIJE POTREBNO PRIJAVITI

- U SLUČAJU PROMJENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI:
 - ✓ Uz uvjet da se zadrži funkcionalnost i namjena prvotno odobrene projektne aktivnosti te da **nova projektna aktivnost kvalitetnije utječe na rezultate i cilj odobrenog projekta**, korisnik nije obavezan prijaviti promjene podnošenjem zahtjeva za promjenu već je obavezan uz zahtjev za isplatu dostaviti pojašnjenje iz kojeg je vidljivo zašto je **došlo do promjene i utječe li nova projektna aktivnost bolje na rezultat i cilj odobrenog projekta**
- nije potrebno prijavljivati zahtjev za promjenu, ako je izmijenjena projektna aktivnost **ISTIH** ili **BOLJIH** tehničkih specifikacija u odnosu na odobrenu (jednakovrijedno)

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natjecajima u razdoblju 2023.-2027.

LAG SUDJELUJE U ISPUNJAVANJU ZAHTJEVA ZA ISPLATU

- prilikom podnošenja svakog zahtjeva za isplatu, korisniku se javlja obavijest da je obavijestio LAG kod podnošenja zahtjeva za isplatu
- razlog za navedeno je taj što korisnik mora ostvariti pokazatelje, kriterije odabira i uvjete iz LAG natjecaja, pa je nužno LAG-ovo praćenje → prevencija nepravilnosti i financijskih korekcija
- tijekom administrativne kontrole zahtjeva za isplatu, od LAG-a će se zatražiti mišljenje je li ostvaren uvjet prihvatljivosti i/ili kriterij odabira koji se dokazuje u kasnijim provedbenim fazama (kod konačnog zahtjeva za isplatu/ex-post), te je li ostvaren pokazatelj provedbe projekta
- temeljna zadaća LAG-a je praćenje napretka u ostvarenju ciljeva LRS

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

DOKUMENTACIJA

- Dokumentacija vezana za zahtjev za isplatu propisana je **Prilogom 2 Zahtjeva za isplatu** → javno objavljena na kartici „Intervencije za ruralni razvoj“, Intervencija „**77.06. Suradnja-Potpورا LEADER (CLLD) pristupu**“, podkartica „**Provedba LAG intervencija unutar lokalne razvojne strategije**“, u mapi „**DOKUMENTACIJA ZA PROVEDBU LRS**“

BROJ RATA

- korisnik može podnijeti zahtjeve za isplatu u najviše 3 rate (tri zahtjeva)
- u taj broj ne ulazi zahtjev za isplatu predujma

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

ADMINISTRATIVNE PROVJERE

- Administrativna kontrola zahtjeva za isplatu sastoji se od sljedećih provjera:
 - a) provjera pravovremenosti i potpunosti zahtjeva za isplatu
 - b) provjera zadržavanja uvjeta prihvatljivosti korisnika iz članka 7. Pravilnika, osim uvjeta iz stavka 1. podstavka a) istog članka Pravilnika
 - c) provjera zadržavanja uvjeta prihvatljivosti projekta iz članka 9. stavka 1. podstavka h) Pravilnika
 - d) provjera završenog i provedenog projekta u usporedbi s projektom koji je odobren
 - e) provjera ostvarenja cilja i pokazatelja (rezultata) projekta
 - f) provjera prihvatljivosti troškova i ispravnosti iznosa potpore u skladu s člancima od 13. do 16. Pravilnika

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

ADMINISTRATIVNE PROVJERE

- g) **provjera opravdanosti troškova u skladu s člankom 67. Pravilnika**
- h) provjera da je trošak stvarno nastao i provjera dokaza o izvršenim plaćanjima
- i) **provjera postupka nabave u skladu s odredbama Pravilnika**
- j) provjera usklađenosti s pravilima o državnim potporama iz članka 17. Pravilnika
- k) provjera dvostrukog sufinanciranja iz članka 18. Pravilnika
- sastavni dio administrativne provjere je i posjeta lokaciju ulaganja koju provodi **LAG**
- iz navedenog proizlazi da se provjera postupka nabave i opravdanosti troškova provodi kod ZAHTJEVA ZA ISPLATU → korisnik NE TREBA provesti nabavu prilikom podnošenja zahtjeva za potporu na LAG natječaj
- preporuka je da korisnici nabave i realiziraju projektne aktivnosti nakon donošenja Odluke o dodjeli sredstava

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

NASTANAK TROŠKA I PLAĆANJA

- računi i ostala knjigovodstvena dokumentacija za nastanak troška **MORAJU** glasiti na korisnika i biti plaćeni u **CIJELOSTI**
- sva plaćanja moraju biti provedena u skladu s važećim propisima RH
- financijski ili operativni leasing nije prihvatljiv
- plaćanje gotovim novcem (u gotovini-novčanicama i kovanicama eura) **NIJE** prihvatljivo, **OSIM** za troškove u okviru službenih putovanja izravno povezanih s provedbom projekta (**troškovi javnog prijevoza, troškovi trajekta, cestarine, mostarine i slični troškovi**)

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

ZAVRŠENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- korisnik može tražiti povrat sredstava samo za završene (realizirane) projektne aktivnosti - **BITNO**
- odobrene projektne aktivnosti navedene u Prilogu 1 Odluke o dodjeli sredstava
- u slučaju da korisnik traži povrat sredstava za nerealiziranu (nezavršenu) projektnu aktivnost, APPRR izuzima troškove nastale po toj projektnoj aktivnosti i svrstava ih u **neprihvatljive**
- primjeri:
 1. odobrena projektna aktivnost naziva „Izgradnja i opremanje dječjeg igrališta u naselju Čaglin”
 - ✓ korisnik traži povrat sredstava samo po osnovi 1. i 2. privremene situacije → **neprihvatljivo**
 - ✓ korisnik traži povrat sredstava nakon okončane situacije i cjelokupno podmirene obveze, izvršenja ugovora, zapisnika o primopredaji i ishoda svih odgovarajućih dozvola → **prihvatljivo**

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

ZAVRŠENE PROJEKTNE AKTIVNOSTI

2. odobrena projektna aktivnost naziva „nabava gospodarskog vozila-100 kw”
 - ✓ korisnik traži povrat sredstava po osnovi sredstava za avansirano vozilo → **neprihvatljivo**
 - ✓ korisnik traži povrat nakon isporuke vozila, plaćanja u cijelosti, te ishoda promjetne dozvole → **prihvatljivo**

GRAĐENJE

- u slučaju da se zahvat (radovi) izvode prema Pravilniku o jednostavnim i drugim građevinama i radovima, korisnik mora provjeriti članke/točke/stavke iz Izjave projektanta/Mišljenja nadležnih tijela prema kojima se projekt izvodi te ovisno o tome potrebno je dostaviti:
 - ✓ uporabna dozvola (iznimno) → čl. 6. st. 1. Pravilnika
 - ✓ prijava početka građenja → čl. 6. st. 4. Pravilnika
 - ✓ stručni nadzor građenja → završno izvješće nadzornog inženjera → čl. 6. st. 5. Pravilnika

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

REALOKACIJA SREDSTAVA IZMEĐU PROJEKTNIH AKTIVNOSTI

- procijenjeni iznos svake pojedine prihvatljive projektne aktivnosti iz odluke o dodjeli sredstava/odluke o izmjeni odluke o dodjeli sredstava, može se POVEĆATI/SMANJITI nakon realizacije te projektne aktivnosti, uz uvjet da tako izmijenjena projektna aktivnost kvalitetnije utječe na rezultate i cilj odobrenog projekta, odnosno da se ZADRŽE tehničke specifikacije početno odobrene projektne aktivnosti → ne prijavljuje se putem Zahtjeva za promjenu
- intenzitet potpore se računa na svaku odobrenu projektnu aktivnost, uz temeljni uvjet da se korisniku ne može isplatiti više od ukupnog iznosa iz odluke o dodjeli sredstava/odluke o izmjeni odluke o dodjeli sredstava

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

REALOKACIJA SREDSTAVA IZMEĐU PROJEKTNIH AKTIVNOSTI

- Primjer: ako je Odlukom o dodjeli sredstava prihvatljivi procijenjeni iznos nabave traktora 15.000,00 EUR, i ako nakon nabave isti PORASTE na 17.000,00 EUR, uz intenzitet potpore od 50%, korisniku se isplaćuje 8.500,00 EUR, ali uz temeljni uvjet da ukupni iznos za isplatu ne može PREMAŠITI UKUPNI IZNOS iz odluke o dodjeli sredstava/odluke o izmjeni odluke o dodjeli sredstava, uključujući prethodne isplate
- sve odobrene projektne aktivnosti moraju biti provedene kako bi se ostvarili pokazatelji rezultata i cilj projekta
- neprihvatljive projektne aktivnosti koje su dio projekta, nije nužno provesti osim ako bi neprovođenje istih utjecalo na cilj, svrhu i namjenu projekta, ostvarenje pokazatelja, te ostale uvjete i kriterije propisane Pravilnikom i LAG natječajem.
- iznos konačne rate ne smije biti manji od 25% ukupno odobrene javne potpore

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natjecajima u razdoblju 2023.-2027.

PRAĆENJE PROJEKATA – EX POST RAZDOBLJE

- EX-POST razdoblje obuhvaća razdoblje od 5 godina od dana konačne isplate sredstava
- LAG mora, u svrhu praćenja napretka provedbe projekata, od korisnika zahtijevati dostavu redovnih ili ad hoc izvješća o provedbi projekata, ostvarivanju pokazatelja iz LRS ili Strateškog plana, o primjeni horizontalnih načela ili o drugim informacijama potrebnima za izvješćivanje

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

OBVEZE TIJEKOM EX-POST RAZDOBLJA

- Korisnik je obavezan tijekom ex post razdoblja (za neinvesticijski i investicijski projekt):
 - ✓ imati sjedište i/ili prebivalište unutar područja LAG obuhvata, osim u slučaju ako LAG promijeni obuhvat područja
 - ✓ ne promijeniti organizacijski oblik, uključujući promjenu pravne osobnosti, osim ako takva promjena ne utječe na uvjete i kriterije za dodjelu sredstava iz EPFRR ili ako je promjena nastala kao posljedica zakonske obveze
 - ✓ ne smije biti pokrenut postupak stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima, ovisno o pravnom obliku
 - ✓ mora se baviti djelatnošću za koju je ostvario potporu u skladu s propisima koji uređuju to područje
 - ✓ mora imati i čuvati originalnu dokumentaciju vezanu uz sufinancirane troškove

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

OBVEZE TIJEKOM EX-POST RAZDOBLJA

- Korisnici moraju osigurati da se ne dogodi sljedeće:
 - ✓ prestanak funkcioniranja projekta
 - ✓ neodržavanje imovine čija nabava i uporaba se financira za potrebe provedbe projekta, u onoj mjeri koja bi istu održala u dobrom (funkcionalnom) stanju
 - ✓ premještanje provedbe projekta izvan područja LAG obuhvata, osim u slučaju kada je to zakonska obveza ili LAG promijeni obuhvat područja
 - ✓ promjena vlasništva nad predmetom ulaganja
 - ✓ davanje u zakup ili najam predmeta ulaganja
 - ✓ značajna promjena koja utječe na prirodu projekta, funkcionalnost, ciljeve ili provedbene uvjete zbog koje bi se doveli u pitanje prvotni ciljevi projekta
 - ✓ promjena namjene za koju je odobrena potpora

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natječajima u razdoblju 2023.-2027.

UPRAVLJANJE I ODRŽAVANJE PROJEKTOM

- Upravljanje i održavanje projekta korisnik može prenijeti na drugu pravnu osobu samo ako je taj korisnik javnopravno tijelo i ako upravljanje i održavanje prenosi na pravnu osobu kojoj je taj korisnik osnivač/suosnivač, pri čemu korisnik i dalje zadržava ista prava i snosi iste obveze propisane Pravilnikom

FINANCIJSKE KOREKCIJE

- Ako Agencija za plaćanja utvrdi da korisnik u ex-post razdoblju nije ispunio preuzete obveze propisane ovim Pravilnikom i/ili odlukom o dodjeli sredstava i/ili odlukom o isplati sredstava, **na ukupno isplaćeni iznos potpore primijeniti će se financijska korekcija ili će se tražiti povrat dijela isplaćene potpore ili cjelokupno isplaćene potpore**, u skladu s Pravilima o primjeni financijskih korekcija - Prilog 3 Pravilnika.

Postupak provedbe projekata odabranih na LAG natjecajima u razdoblju 2023.-2027.

PODATCI O ISPLATAMA – provedba LRS LAG

- Podneseni zahtjevi za isplatu – 58
- Tražena potpora putem ZZI 1.882.588,64 EUR
- Isplaćeno – 27 projekata u iznosu od 984.381,17 EUR

POSTAVLJANJE PITANJA

- **pitanja** u vezi postupaka nabave i isplate sredstava postavljaju se na leader.isplate@apprrr.hr i/ili na info@apprrr.hr

Dodana vrijednost (socijalni kapital) u LEADER-u

Dodana vrijednost (socijalni kapital) u LEADER-u

Poglavlje 4.3. Upute za izradu LRS i LAG intervencija 2023.-2028.

U LRS u svakoj LAG intervenciji potrebno je opisati na koji način LAG intervencija doprinosi elementima dodane vrijednosti LEADER pristupa:

- povećanju/jačanju socijalnog (društvenog) kapitala u lokalnim zajednicama (potrebno je opisati na koji način LAG intervencija doprinosi jačoj socijalnoj interakciji stanovnika određenog područja u cilju održivog razvoja LAG područja; doprinosi li LAG intervencija zajedničkom sudjelovanju u provedbi projekta; doprinosi li LAG intervencija očuvanju kulturnih vrijednosti koje unapređuju društveno stanje; doprinosi li LAG intervencija produbljivanju solidarnosti, empatije prema ranjivim skupinama, jačanje kohezije i sl. među stanovnicima LAG područja; doprinosi li LAG intervencija jačanju vrijednosti karakterističnim za zajednicu LAG područja i sl.)

Dodana vrijednost (socijalni kapital) u LEADER-u

Poglavlje 4.3. Upute za izradu LRS i LAG intervencija 2023.-2028.

U LRS u svakoj LAG intervenciji potrebno je opisati na koji način LAG intervencija doprinosi elementima dodane vrijednosti LEADER pristupa:

- poboljšava lokalno upravljanje (potrebno je opisati da li provedbom LAG intervencije lokalno stanovništvo stječe znanja i vještine u upravljanju i usmjeravanju razvoja lokalnog područja, poboljšava li se uključenosti lokalnih dionika u donošenju odluka i radu LAG-a, povećava li se transparentnost i vidljivost rada LAG-a, povećavaju li se vještine zaposlenika LAG-a i sl.)

Dodana vrijednost (socijalni kapital) u LEADER-u

Poglavlje 4.3. Upute za izradu LRS i LAG intervencija 2023.-2028.

U LRS u svakoj LAG intervenciji potrebno je opisati na koji način LAG intervencija doprinosi elementima dodane vrijednosti LEADER pristupa:

- provodi projekte s jedinstvenim vrijednostima u usporedbi sa standardnim mehanizmima isporuke u odnosu na nacionalnu razinu odnosno omogućuje poboljšane rezultate i učinke za LAG područje u usporedbi s provedbom bez LEADER pristupa (potrebno je opisati na koji način projekti koji se planiraju provoditi kroz LAG intervencije doprinose poboljšanom rješavanju potreba LAG područja u odnosu na projekte koji se provode na nacionalnoj razini kroz intervencije SP ZPP).

Dodana vrijednost (socijalni kapital) u LEADER-u

Smjernice – procjena dodane vrijednosti LEADER-a (svibanj 2024.) – EU ZPP mreža (jedan od izrađivača i prof. Elena Pisani)

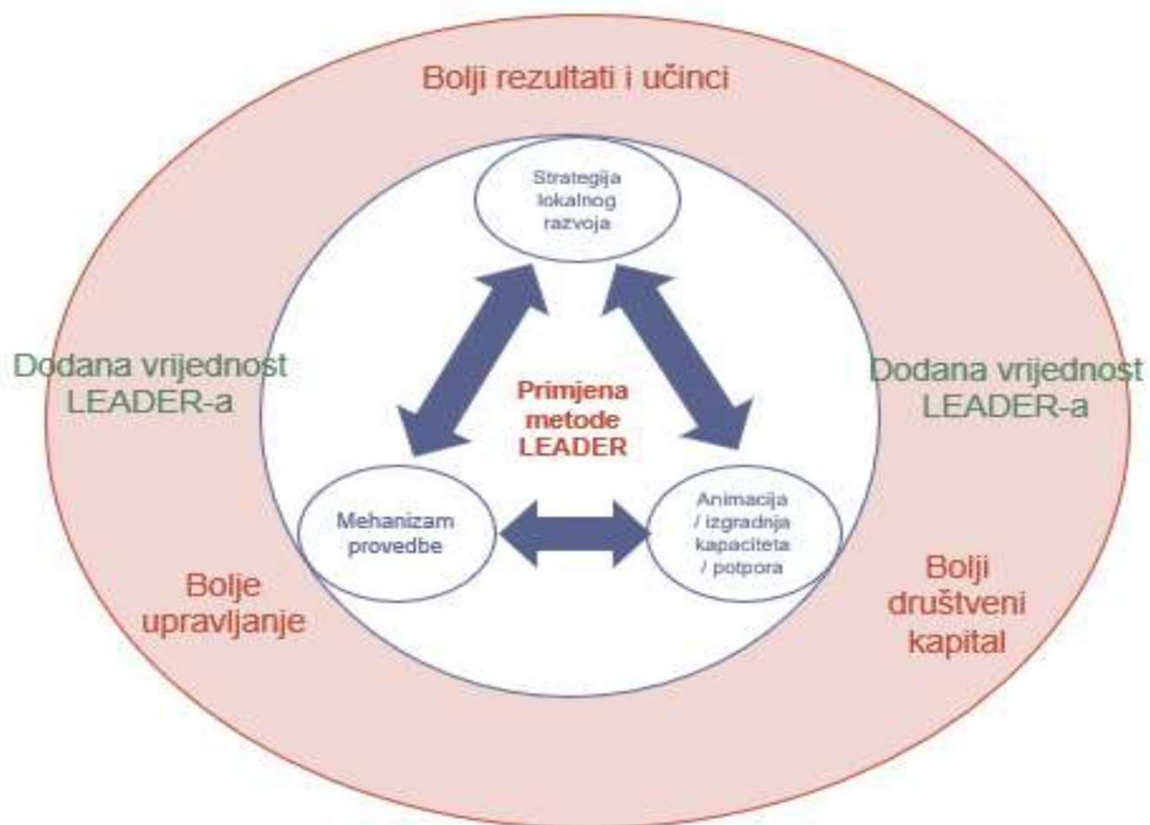
- *Svrha je ovih Smjernica pružiti kontekst i obrazloženje za procjenu dodane vrijednosti LEADER-a s obzirom na strateške planove u okviru ZPP za razdoblje 2023.-2027. te dati primjer okvira za evaluaciju kako bi se to moglo provesti u praksi*
- *Ove Smjernice nisu obvezujuće, ali se temelje na postojećim propisima EU-a, konkretno Provedbenoj uredbi*, u skladu s kojima je dodana vrijednost LEADER-a jedna od tema koje procjenjuju države članice.*

**čl- 2. toč. d) Provedbene Uredbe Komisije (EU) br. 2022/1475*

Nema pokazatelja rezultata (RI) koji doprinosi odnosno koji je namjenjen za praćenje dodane vrijednosti LAEDER-a

Dodana vrijednost (socijalni kapital) u LEADER-u

Izvor: Smjernice – procjena dodane vrijednosti LEADER-a (svibanj 2024.) – EU ZPP

Provedba LEADER-a nakon 2027.

Provedba LEADER-a nakon 2027.

EK je 16. srpnja 2025. predstavila nacrt novog Višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2028. – 2034., koji najavljuje integraciju fondova Europske unije u okviru **jedinstvene, koherentne strategije, s kohezijskom i poljoprivrednom politikom u središtu**

Glavne značajke novog VFO

veća fleksibilnost, ali i veća odgovornost za ispunjavanje ciljeva politike

pojednostavljenje

uvođenje nacionalnih i regionalnih partnerskih planova

jačanje konkurentnosti

uvođenje novih „vlastitih sredstava“ EU

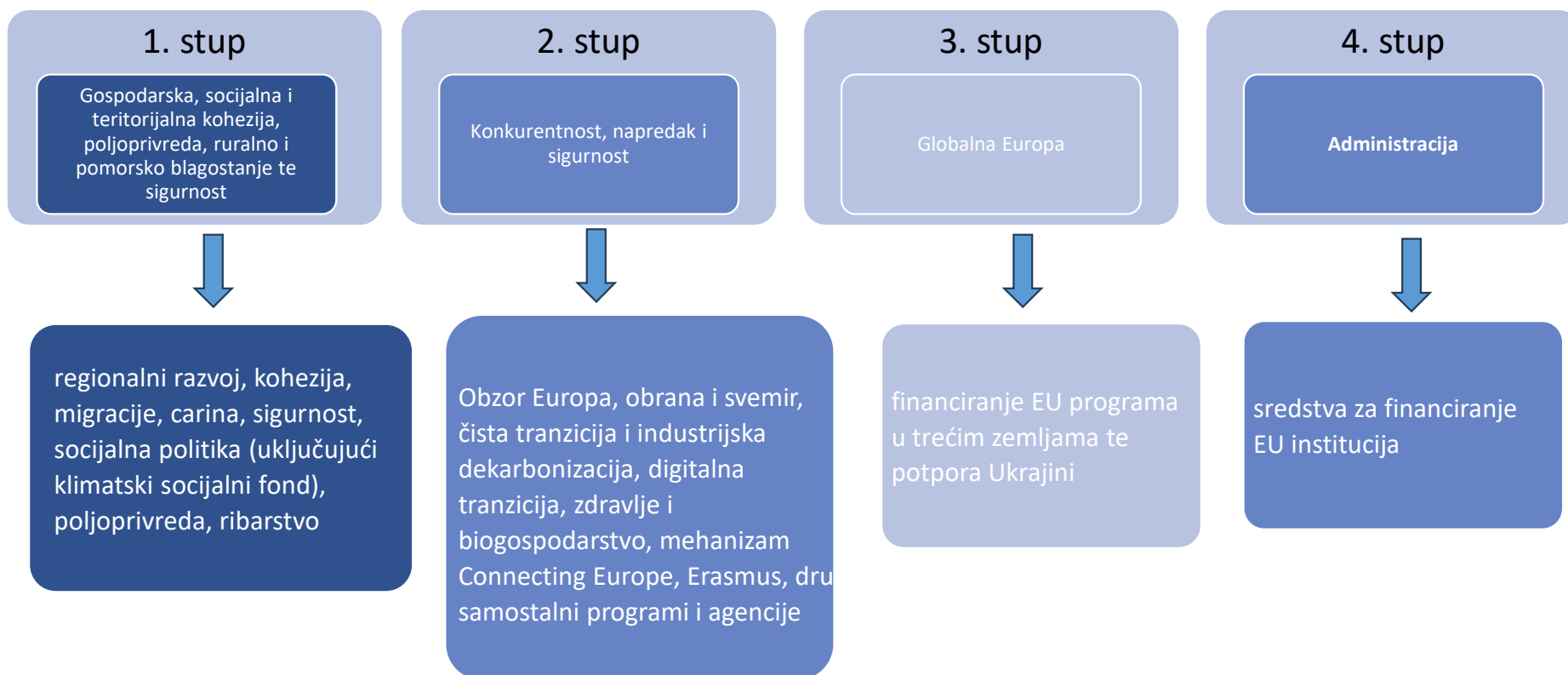

Nacionalni i regionalni partnerski planovi su novi strateški instrumenti koji će objediniti provedbu EU fondova, uključujući: Zajedničku poljoprivrednu politiku (ZPP), Kohezijsku politiku, Europski socijalni fond Plus (ESF+) i druge instrumente relevantne za ruralni, gospodarski i društveni razvoj. Kroz partnerske planove bi ZPP trebalo ojačati sinergijama s ostalim programima financiranja

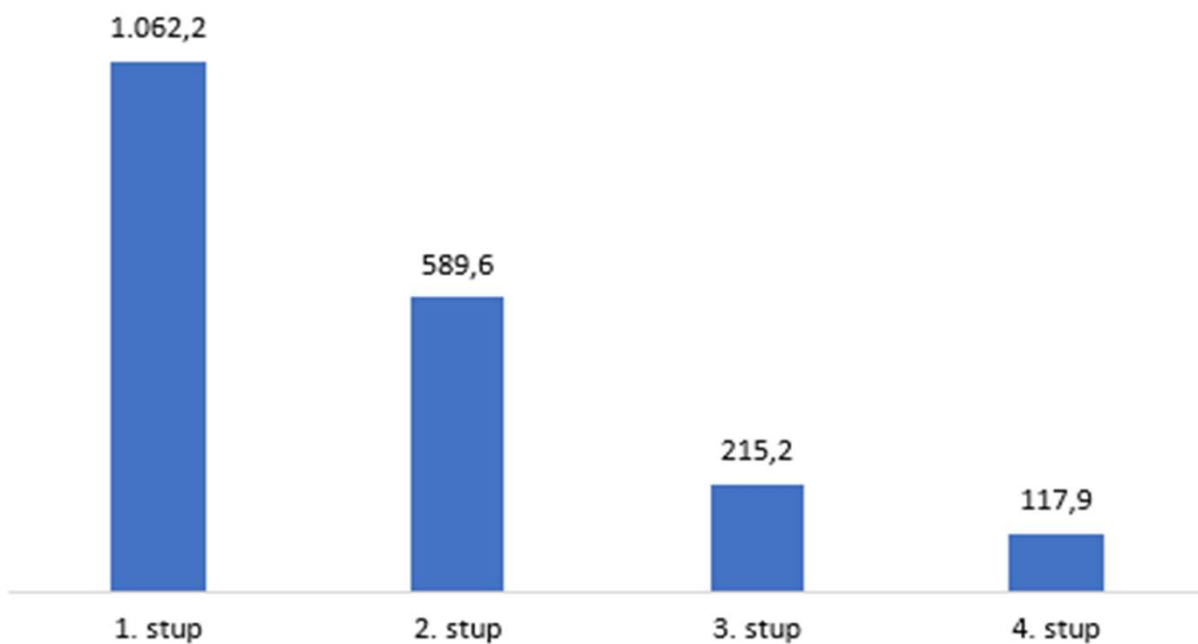
Provedba LEADER-a nakon 2027.

Sruktura budućeg VFO

Provedba LEADER-a nakon 2027.

Razdioba sredstava između stupova

Provedba LEADER-a nakon 2027.

GLAVNI OKVIR

SEKTORSKA PRAVILA

PROGRAMIRANJE

MJERE S POTPOROM

KORISTI

1. STUP
EUROPSKI FOND ZA
GOSPODARSKI,
TERITORIJALNI,
SOCIJALNI, RURALNI
I POMORSKI
ODRŽIVI
PROSPERITET I
SIGURNOST

Regionalni razvoj
(EFRR i KF)

Migracije,
granice,
sigurnost

Socijalna
politika (ESF+)

Zajednička
poljoprivredna
politika

Ribarstvena i
pomorska
politika

NACIONALNI I
REGIONALNI
PARTNERSKI
PLANOVI

INSTRUMENT
EU-a

Reforme

uzajamno
jačanje

Ulaganje i druge
intervencije

Transnacionalni
projekti

Odgovor na krizu

Odgovor na nove
krize i potrebe

Višerazinsko upravljanje i
partnerstvo s
regijama i sektorima

Jednostavnost
Brža plaćanje
Manje opterećenje

Snažne zaštitne mjere
(vladavina prava, Povelja
EU-a o temeljnim pravima)

Veća dodana
vrijednost EU-a

Fleksibilniji odgovor na
nove izazove i potrebe

Provedba LEADER-a nakon 2027.

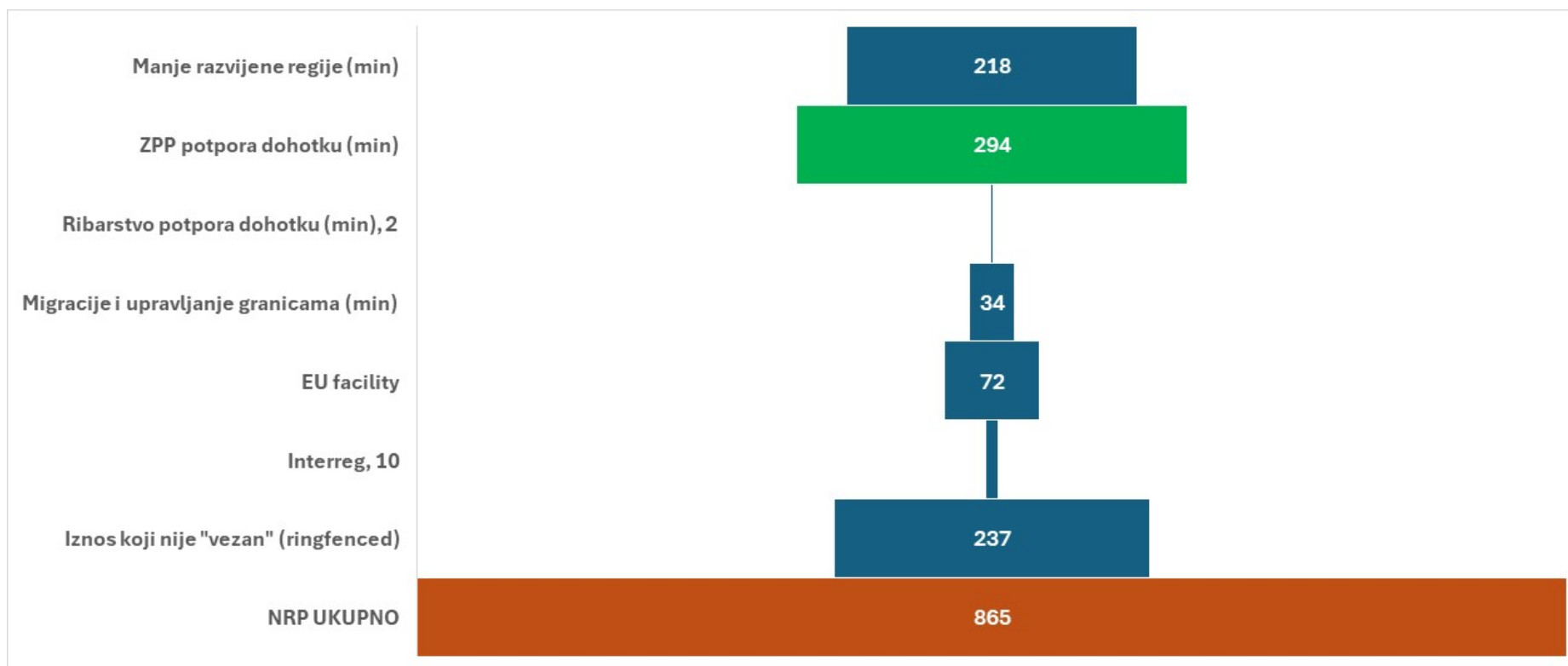
Razdioba sredstava 1. stupa

	milijardi EUR
Nacionalni i regionalni partnerski planovi	865,1
Potpore turskoj zajednici na Cipru	0,4
Decentralizirane agencije (uklj. Frontex i Europol)	22,9
Otplata za NGEU	168,0
Razlika do gornje granice (margina)	5,8
Ukupno	1.062,2

Provedba LEADER-a nakon 2027.

Razdioba sredstava NRPP

Provedba LEADER-a nakon 2027

Okvirna alokacija za hrvatski NRPP

	Ukupno HRVATSKA	Migracije, sigurnost i unutarnji poslovi	Socijalni klimatski fond	Ribarstvo	Potpore dohotku u okviru ZPP	Za rasporediti, uključujući iznos koji nije „vezan”UR
Milijardi, EUR	16,8	1,3	1,0	0,09	3,7	10,7

Provedba LEADER-a nakon 2027.

ZPP alokacija

Untutar ZPP alokacije (potpora dohotku u okviru ZPP) mogu se finacirati intervencije (čl. 5. st. 1. podst. a) – k) i r):

- degresivna potpora dohotku po površini
- proizvodno vezana potpora dohotku
- posebno plaćanje za pamuk
- plaćanje za prirodna i druga ograničenja specifična za određeno područje
- potpora za nepovoljan položaj koji proizlazi iz određenih obveznih zahtjeva
- poljoprivredno-okolišna i klimatska djelovanja
- plaćanje za male poljoprivrednike
- potpora za instrumente za upravljanje rizicima
- potpora za ulaganja za poljoprivrednike i posjednike šuma
- potpora za pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika i novih poljoprivrednika, osnivanje ruralnih poduzeća i start-up poduzeća i razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava
- potpora za službe za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima

Provedba LEADER-a nakon 2027.

ZPP alokacija

Untutar ZPP alokacije (potpora dohotku u okviru ZPP) **ne mogu** se finacirati intervencije (čl. 5. st. 1. podst. l) – q) i s):

- **LEADER**
- potpora za dijeljenje znanja i inovacije u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima
- inicijative za teritorijalnu i lokalnu suradnju
- intervencije u najudaljenijim regijama
- intervencije na manjim egejskim otocima
- EU-ov program u školama iz glave I. dijela II. poglavlja II.a Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹³
- krizna plaćanja za poljoprivrednike

Provedba LEADER-a nakon 2027.

Obrazloženje Europske komisije za uključivanje ZPP-a u NRPP:

- jedinstveni partnerski planovi će omogućiti ZPP-u da se razvije kao jednostavnija politika koja je usmjerenija prema ciljevima i ima bolji učinak
- poljoprivrednici će imati predvidiv pravni okvir i stabilnu potporu prihodu
- poljoprivrednici će imati dodatne mogućnosti za investiranje i ulaganja u ruralna područja
- države članice će moći bolje uskladiti aktivnosti među politikama kako bi rješavale probleme njihovih poljoprivrednika i ruralnih zajednica
- EU će pojačati svoje aktivnosti u promociji poljoprivrednih proizvoda EU-a i otvoriti im nove tržišne mogućnosti
- EU će zaštititi poljoprivrednike i stabilizirati nestabilna tržišta putem sigurnosne mreže EU-a.

Provedba LEADER-a nakon 2027.

Budući zakonodavni okvir

Uredba o okviru uspješnosti i drugim horizontalnim pravilima (nadležnost MFIN)

Obvezni doprinosi EU programa za klimu i bioraznolikost, načelo “nečinjenja značajne štete” okolišu, pokazatelji rezultata i ostvarenja, koeficijenti za računanje doprinosa pojedinačnih intervencija EU klimatskim, okolišnim i socijalnim ciljevima, praćenje i izvješćivanje o ostvarenju aktivnosti nacionalnih planova, vrednovanja koja provode EK i države članice, pravila o vidljivosti i transparentnosti

Uredba o NRPP-u (nadležnost MRRFEU):

Specifični ciljevi ZPP-a, definicije, uvjeti za korisnike za stjecanje potpore, alocirana sredstva za ZPP, nacionalni doprinos u financiranju, korištenje tehničke pomoći, opoziv sredstava (decommitment), pravila za programiranje, financiranje interventnih mjera u poljoprivredi, tipovi intervencija u ZPP-u, posebne odredbe za intervencije ZPP-a, krizna plaćanja u poljoprivredi, institucionalni okvir za planiranje i provedbu NRPF-a, sustav kontrola i sankcija, prikupljanje i razmjena podataka, postupci vezani za plaćanja korisnicima, IAKS sustav, oblici suradnje za koje se može odobriti potpora (PO, LEADER), državna pomoć

Uredba o provedbi potpore za ZPP (nadležnost MPŠR)

Nacionalne preporuke za ZPP koje objavljuje EK, razrada pravila uvjetovanosti (“farm stewardship”), razrada pravila za intervencije ZPP-a, nacionalne strategije generacijske obnove u poljoprivredi, AKIS i savjetodavna služba, uspostava tijela za interoperabilnost informacijskih sustava za ZPP, ovlasti Komisije za donošenje izvanrednih mjera

Provedba LEADER-a nakon 2027.

Nacionalni i regionalni partnerski plan

1 NRP plan po DČ (najvažnija promjena)

DČ bi trebale moći podnijeti NRP plan od lipnja 2027.

Plaćanja Komisije DČ uvjetovano postizanjem ostvarenja i ispunjavanjem uvjeta – povezivanjem isplata s ključnim etapama i ciljnim vrijednostima

Provedba LEADER-a nakon 2027

Provedba LEADER-a nakon 2027

Poboljšanje ZPP paketa alata

ZPP Uredba:

ZPP nacionalne preporuke i upravljanje

Upravljanje farmom

Prioritetna područja za okoliš i klimu

Tipovi operacija

Strategija generacijske obnove

Početni paket za mlade poljoprivrednike

Tijelo zaduženo za upravljanje podacima u okviru ZPP-a

Mjere za rješavanje spec. problema

Procedure odbora za praćenje

Degresivna potpora dohotku po površini

Proizvodno vezana potpora dohotku

Plaćanja za pamuk

Plaćanja za prirodna i druga ograničenjima specifična za odr.podr.

Potpora za nepovoljan položaj koji proizlazi iz određ. obvez. zahtjeva

Poljoprivredno-okolišna i klimatska djelovanja

Plaćanja za male poljoprivrednike

Potpora za instrumente za upravljanje rizicima

Ulaganja za poljoprivrednike i šumoposjednike

Pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika, novih poljoprivrednika, osnivanje ruralnih poduzeća i start-up i razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava

Potpora za službe za pomoć poljoprivrednim gospodar.

Sektorske intervencije

RINGFENCING i izuzeća od proračunske fleksibilnosti

LEADER

Dijeljenje znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima

Teritorijalna i lokalna suradnja

Školska shema

Potpora najudaljenijim regijama i otocima EU

Krizna plaćanja za poljoprivrednike

Provedba LEADER-a nakon 2027

Provedba LEADER-a nakon 2027

LEADER u Uredbi o NRPP-u

- Čl. 35. —> *Vrste intervencija*, st. 1. intervencije u okviru ZPP, podst. I) LEADER
- Čl. 74. —> *Teritorijalne i lokalne inicijative za suradnju*
- Čl. 75. —> *Integrirani teritorijalni i urbani razvoj* (LEADER je dio ITUR; LRS treba doprinositi postizanju ciljeva utvrđenih u člancima 2. i 3 NRPP Uredbe)
- Čl.76. —> *Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice* (podregionalna područja, ruralna i obalna područja; provode LAG-ovi putem strategija iz čl. 75.) – zadaci LAG-ova se ne propisuju detaljno – ostaju odredbe iz tekućeg razdoblja
- Čl. 77. —> *Potpora u okviru inicijative LEADER* (obveza provedbe tekućih troškova i animacije LAG-ova putem SCO, obveza provedbe projekta do 20.000 EUR putem lump-sums, preporuka za ostale projekte putem SCO)

Provedba LEADER-a nakon 2027

LEADER u Uredbi o NRPP-u

- Najnoviji prijedlog je i novi čl. Koji bi na nivou NRP Uredbe definirao ruralna područja
- Definicija bi se temeljila na DEGURGA tipologiji
- Kao ruralna područja bi se stratno uzimala LAU područja koja su definirana kao „rural areas” uz mogućnost derogacije odnosno uključivanja „towns and suburbs” ako DČ dokaže potrebu za navedeno
- Za provedbu LEADER-a (ali i drugih mjera u razdoblju 2028.-2034.) od iznimne je važnosti uključivanje i „towns and suburbs” u definiciju ruralnih područja na nivou NRP plana (s obzirom na trenutne odredbe čl. 18. ZPP Uredbe)

Provedba LEADER-a nakon 2027

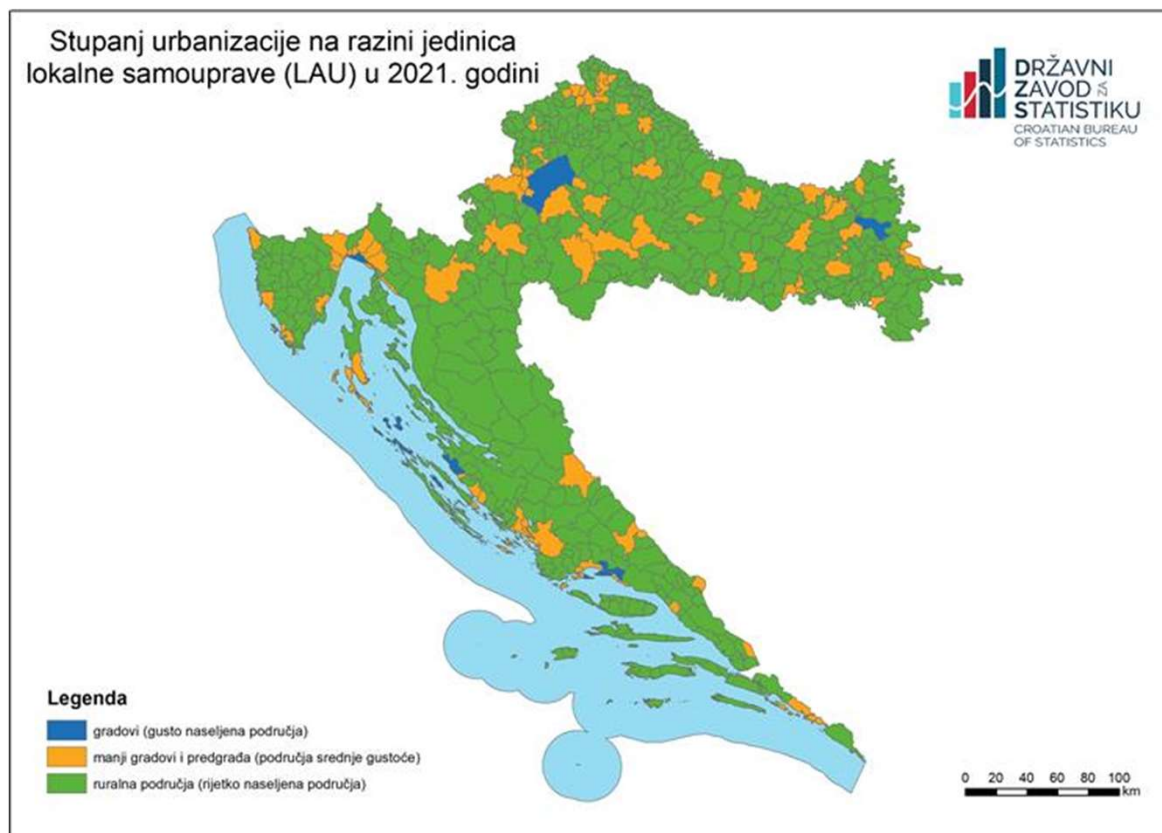
LEADER u Uredbi o NRPP-u

- Najnoviji prijedlog je i dodavanje novog čl. koji bi **na nivou NRP Uredbe definirao ruralna područja**
- Definicija bi se temeljila na DEGURGA tipologiji
- Kao ruralna područja bi se uzimala LAU područja koja su definirana kao „rural areas” uz mogućnost derogacije odnosno uključivanja „towns and suburbs” ako DČ dokaže potrebu za navedeno
- Za provedbu LEADER-a (ali i drugih mjera u razdoblju 2028.-2034.) od iznimne je važnosti uključivanje i „towns and suburbs” u definiciju ruralnih područja na nivou NRP plana (s obzirom na trenutne odredbe čl. 18. ZPP Uredbe)

Provedba LEADER-a nakon 2027

LEADER u Uredbi o NRPP-u

Izvor: DZS

Provedba LEADER-a nakon 2027

LEADER u Uredbi o ZPP-u

- Čl. 5. → Vrste potpore, st. 1. intervencije u okviru ZPP, podst. I) LEADER – nije dio omotnice potpore dohotku ZPP-a, nema obveznog minimalnog iznosa
- Čl. 18. → LEADER
- obveza provedbe na ruralnim područjima uzimajući u obzir područja u posebno nepovoljnom položaju – **NAJNOVIJI PRIJEDLOG (brisanje „at least“)**
- LAG projekti uključuju: start-up ruralnih poduzeća, prerada na PG, diversifikaciju poljoprivrednih djelatnosti (uključujući agroturizam), izravnu prodaju poljoprivrednih proizvoda, inovacije i digitalizaciju – **NAJNOVIJI PRIJEDLOG**
- Potpora usmjerena na: projekte s dodanom vrijednošću za ruralne zajednice, poljoprivrednike i posjednike šuma, kao što su socijalna, okolišna, digitalna i gospodarska preobrazba ruralnih područja, promocija rodne ravnopravnosti i socijalne inkluzije, poboljšanje dobrobiti stanovnika ruralnih područja i jačanje društvenog kapitala - **NAJNOVIJI PRIJEDLOG**

Provedba LEADER-a nakon 2027.

LEADER 2023.-2027. VS LEADER 2028.-2034. – OBRAZLOŽENJA EK

	SP ZPP	Prijedlog VFO zakonodavstva 2028. – 2034.
Obveza provedbe LEADER-a za sve DČ	DA	DA
Minimalni postotak za LEADER određen na nivou EU	DA	NE (određuju DČ)
LEADER/CLLD metoda - uloga lokalnih akcijskih grupa	DA	DA
SCO	Nije obavezno, potiče se	Obavezno za pojedine troškove, za ostale troškove nije obvezno ili se potiče
CLLD/LEADER obuhvaća i druge politike izvan ZPP-a	DA, ali različita pravila za ESF + EFRR (administrativno opterećenje)	DA, jedan sustav NRP fonda kako bi se olakšala integracija i sinergije
Umrežavane LAG-ova na nacionalnom i EU nivou	DA	DA
Operativni detalji: vremenski raspored i organizacija odabira LRS,, vodeći fond, udio tekućih troškova, delegiranje dodatnih funkcija LAG-ovima	DA, propisano na EU nivou	NE (određuju DČ)
Obveza pokrivanja najmanje ruralnih područja s nedostacima	NE	DA

Provedba LEADER-a nakon 2027

Najvažnije aktivnosti koje su do sada napravljene u pripremi za razdoblje nakon 2027. (od radionice u Zagrebu 11.12.2025.)

- 15.12.2025. u MRRFEU je poslana tablica potreba za razdoblje 2028.-2034. koja uključuje i potrebe u nadležnosti UPPRR (uključeno i za LEADER)
- 3.2.2026., Zagreb, uvodni sastanak MRRFEU – MPŠR po pitanju LEADER 2028. – 2034.
- 4.2.2026. zaprimljen početni nacrt preporuka EK za razdoblje 2028.-2034.
- 5.2.2026., Zagreb, uvodni sastanak MPŠR (UPPRR) – LMH/HMRR u vezi priprema LEADER-a za VFO 2028.-2034.
- 16.2.2026., on-line sastanak s EK u vezi preporuka u razdoblju 2028.-2034. uključujući i LEADER

Provedba LEADER-a nakon 2027

Najvažnije aktivnosti koje su do sada napravljene u pripremi za razdoblje nakon 2027. (od radionice u Zagrebu 11.12.2025.)

- 25.- 26. 2. 2026., Bruxelles, 4. sastanak LEADER podgrupe EU ZPP Mreže
- 26.2.2026., Bruxelles, Council of the European Union, Working Party on Horizontal Agricultural Questions (Post-2027 CAP) - raspravljano i o čl. 18. ZPP Uredbe
- 23.-25. 3. 2026., Tuhelj, konferencija “Budućnost politike ruralnog razvoja nakon 2027.” u organizaciji TRG LEADER/ČLLD Nacionalne Mreže ZPP
- 25.3.2026., Zagreb, neformalni sastanak s EK u vezi preporuka u razdoblju 2028.-2034.

Provedba LEADER-a nakon 2027

Najvažnije aktivnosti koje su do sada napravljene u pripremi za razdoblje nakon 2027. (od radionice u Zagrebu 11.12.2025.)

- 6.3.2026., on-line sastanak „Informal meeting with LEADER Mas” u organizaciji EU ZPP mreže
- 17.3.2026., on-line sastanak „Informal meeting with LEADER Mas” u organizaciji EU ZPP mreže
- 18.3.2026., on-line sastanak s LAG-ovima u vezi priprema LEADER-a za VFO 2028.-2034.
- 23.3.2026. MRRFEU je poslalo prijedlog strukture budućeg NRP plana (prijedlog od 5 cjelina, a unutar cjeline 3. ODRŽIVA, KONKURENTNA I SAMODOSTATNA POLJOPRIVREDA I RIBARSTVO bi se nalazilo i podpoglavlje za LEADER)

Provedba LEADER-a nakon 2027

Najvažnije aktivnosti koje su do sada napravljene u pripremi za razdoblje nakon 2027. (od radionice u Zagrebu 11.12.2025.)

- 30.3.2026., sastanak na nivou svih ministarstava u vezi NRP plana
- 7.4.2026., zaprimljen nacrt analize „key challenges” u okviru izrade ZPP preporuka EK za razdoblje 2028.-2034.
- 21. i 22.4.2026., Bruxelles, Council of the European Union, Working Party on Horizontal Agricultural Questions (Post-2027 CAP) – raspravljano i o čl. 18. ZPP Uredbe
- 23.4.2026., on-line sastanak s EK u vezi „key challenges”/preporuka u razdoblju 2028.-2034. uključujući i LEADER
- 27.4.2026., on-line sastanak s LAG-ovima u vezi priprema LEADER-a za VFO 2028.-2034.

Zaključci i koraci koji slijede

Zaključci i koraci koji slijede

Aktivnosti LAG-ova/UT/APPRRR u drugoj polovici 2026.:

- nastavak objave i obrade LAG natječaja
- nastavak izmjena LRS
- učitavanje odabranih projekata u AGRONET
- završna provjera/odobravanje/isplata projekata od strane Agencije za plaćanja
- provedba projekata
- Aktivnosti tematske rade grupe LEADER/CLLD Nacionalne mreže ZPP
- radionica za LAG-ove, studeni (Sjeverna Hrvatska – domaćin LAG „Prigorje”)
- Intenziviranje priprema za razdoblje 2028.- 2032. (preporuke EK, izrada NRP plana, komunikacija s MRRFEU ...)

Hvala na pozornosti!

www.poljoprivreda.gov

www.ruralnirazvoj.hr

leader@mps.hr

leader.projekti@aprrr.hr

Europska unija

SUFINANCIRANO
SREDSTVIMA
EUROPSKE UNIJE
MJERA TEHNIČKA POMOĆ

SP ZPP
STRATEŠKI PLAN
ZAJEDNIČKE
POLJOPRIVREDNE
POLITIKE 2023. - 2027.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo poljoprivrede,
šumarstva i ribarstva